

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

**ДИРЕКТОРАТ ЗА РАДИЈАЦИОНУ И НУКЛЕАРНУ СИГУРНОСТ И
БЕЗБЕДНОСТ СРБИЈЕ**

ГОДИШЊИ ПРОГРАМ РАДА ЗА 2024. ГОДИНУ

БЕОГРАД, ЈАНУАР 2024. ГОДИНЕ

На основу члана 16. став 2. тачка 4) Закона о радијационој и нуклеарној сигурности и безбедности („Службени гласник РС”, бр. 95/18 и 10/19) и члана 15. тачка 5) Статута Директората за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност Србије („Службени гласник РС“, број 9/19, 127/21 и 30/22), Одбор Директората за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност Србије, на седници одржаној 30. јануара 2024. године, доноси

ГОДИШЊИ ПРОГРАМ РАДА

ДИРЕКТОРАТА ЗА РАДИЈАЦИОНУ И НУКЛЕАРНУ СИГУРНОСТ И

БЕЗБЕДНОСТ СРБИЈЕ ЗА 2024. ГОДИНУ

УВОД

Директорат за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност Србије (у даљем тексту: Директорат) основан је чланом 13. Закона о радијационој и нуклеарној сигурности и безбедности („Службени гласник РС”, бр. 95/18 и 10/19, у даљем тексту: Закон), као самостално и функционално независно регулаторно тело које врши регулаторне, стручне и са њим повезане извршне послове у области радијационе и нуклеарне сигурности и безбедности, у складу са Законом.

Директорат је правно лице са правима, обавезама и одговорностима утврђеним Законом и Статутом.

Директорат је уписан у регистар Привредног суда у Београду, у регистарски уложак бр. 5-1203-00, на основу Решења бр. 3 Фи 889/2018 од 11.12.2018. године, а промена седишта извршена је на основу Решења бр. Фи-902/2020 од 08.01.2021. године.

За обављање послова из своје надлежности Директорат за свој рад одговара Влади Републике Србије.

Седиште Директората је у Београду, а унутрашње уређење, делокруг и начин рада, начин планирања, обављања послова и друга питања од значаја за рад Директората ближе се уређују Статутом Директората и другим општим актима у складу са законом

У поступку пред Директоратом примењују се одредбе закона који уређује општи управни поступак, осим ако је Законом другачије одређено.

Решења која издаје Директорат су коначна и против њих се не може уложити жалба, али се може покренути управни спор у року од 30 дана од дана достављања решења.

Чланом 22. Закона и чланом 24. Статута су утврђени послови Директората у оквиру вршења регулаторне контроле делатности уређених Законом.

Чланом 242. Закона уређено је да ступањем на снагу Закона Агенција за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије, која је основана Одлуком Владе наставља са радом као Директорат, а чланом 244. Закона уређено је да Директор и Управни одбор Агенције за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије настављају с радом до истека мандата, након чега ће се извршити избор нових органа Директората према одредбама Закона и Статута Директората.

Решењем Владе 24 Број: 119-7496/2019 од 25. јула 2019. године именован је Слађан Велинов за директора Директората на пет година.

I ОСНОВЕ ЗА ИЗРАДУ ПРОГРАМА РАДА

Основе за израду Годишњег програма рада Директората за 2024. годину су:

- Закон о радијационој и нуклеарној сигурности и безбедности („Службени гласник РС”, бр. 95/18 и 10/19, у даљем тексту: Закон);
- Овлашћење и обавезе Управног одбора Агенције, који је именovala Влада решењима 24 Број:119-4262/2013, од 20. маја 2013. године, 24 Број: 119-4417/2013, од 4. јуна 2013. године, 24 Број: 119-629/2014-01, од 24. јануара 2014. године, 24 Број: 119-2392/2015 од 05. марта 2015. године и 24 Број: 119-4954/2017, од 29. маја 2017. године које су, у складу са чланом 244. Закона примењиве на Одбор Директората, а који у складу са одредбама из члана 16. став 2. тачка 4) Закона, између осталог усваја Годишњи програм рада.

Основни циљеви и задаци Директората у 2024. години су:

- завршетак рада на нацртима стратегија и акционих планова за њихово спровођење, прописаних Законом и упућивање Влади на доношење;
- припрема и усвајање нацрта нових правилника, упутстава, водича и процедура потребних за спровођење мера радијационе и нуклеарне сигурности и безбедности, у складу са Законом и правним тековинама ЕУ;
- очување постојећих и даље јачање административно-стручних капацитета Директората, у циљу што ефикаснијег обављања послова из надлежности Директората у складу са Законом;
- вршење контроле и инспекцијског надзора над спровођењем мера радијационе и нуклеарне сигурности и безбедности;
- имплементација усвојених подзаконских прописа у складу са Законом;
- доношење решења о издавању, суспензији или одузимању одобрења за обављање делатности, одобрења за коришћење извора зрачења, овлашћења за вршење послова заштите од јонизујућег зрачења, дозволе за промет извора зрачења и дозволе за транспорт опасне робе класе 7 АДР/РИД/АДН (радиоактивне материје), као и о изузимању од обавезе прибављања одобрења у складу са законом;
- успостављање и вођење регистра поднетих захтева, издатих одобрења и сертификата и лица одговорних за спровођење мера заштите од зрачења, регистра извора зрачења и њихових корисника, изложених радника, спољних радника и других података од значаја за заштиту од зрачења, радијациону и нуклеарну сигурност;
- успостављање и вођење евиденције постројења, извора зрачења и радиоактивног отпада, као и других података од значаја за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност;
- завршетак активности на уклањању постојећих и постављању нових радиоактивних громобрана у нашој земљи;
- припрема и потписивање билатералних споразума о раној најави информација у случају радиолошког акцидента, са суседним државама;
- сарадња са ЕУ и Међународном агенцијом за атомску енергију (МААЕ) и остали облици међународне сарадње, посебно продубљивање сарадње са Нуклеарном регулаторном комисијом САД на бази потписаног Аранжмана о техничкој сарадњи.

II АДМИНИСТРАТИВНО-СТРУЧНИ КАПАЦИТЕТИ

1. НОРМАТИВНИ УСЛОВИ

Директорат је основан Законом и уписан је у регистар Привредног суда у Београду, у регистарски уложак бр. 5-1203-00, на основу Решења бр. 3 Фи 889/2018 од 11.12.2018. године. Чланом 242. Закона уређено је да ступањем на снагу Закона, Агенција за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије, која је основана Одлуком Владе Републике Србије од 18. децембра 2009. године („Службени гласник РС”, бр. 76/09 и 113/13, у даљем тексту: Агенција), наставља са радом као Директорат. Полазећи од напред изнетог, као и од тога да је Одбор Директората на својој седници одржаној дана 23. јануара 2019. године донео Статут Директората и Правилник о раду Директората, да је директор Директората дана 24. јануара 2019. године донео Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у Директорату, те да је Решењем Владе 24 Број: 119-7496/2019 од 25. јула 2019. године именован Слађан Велинов за директора Директората на пет година, обезбеђени су нормативни услови за рад.

2. КАДРОВИ

На дан 31.12.2023. године, у Директорату је било 37 запослених (36 на неодређено радно време и директор- именован по одлуци Владе Републике Србије).

Поред наведеног, Директорат је у децембру 2023. године, по уговору о допунском раду ангажовао лице за обављање послова интерне ревизије. Лице поседује неопходна стручна звања и квалификације (лиценцу овлашћеног интерног ревизора у јавном сектору и овлашћеног рачуновође) за обављање наведених послова.

Одлуком о изменама Одлуке о максималном броју запослених на неодређено време у систему државних органа, систему јавних служби, систему Аутономне покрајине Војводине и систему локалне самоуправе за 2017. годину, 05 број 112-4310/2019 од 25. априла 2019. године, Директорату је одобрен број запослених од 48.

Одлука Одбора Директората Број: 021-01-2/3/2019-01 о доношењу Правилника о раду Директората, представља основ за повећање броја запослених у Директорату на 48.

У 2023. години један запослени је добио отказ уговора о раду, а примљено је укупно петоро људи, од тога четворо на основу Закључка Комисије за давање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава 51 број: 112-5406/2023 од 28. јуна 2023. године, тако да је број запослених у Директорату 37.

У 2024. години, планира се пријем у радни однос на неодређено време једног запосленог.

3. СРЕДСТВА ЗА РАД И ПРОСТОР

Средства за рад и функционисање Директората обезбеђују се у буџету Републике Србије, донација, прилога и других извора у складу са законом.

По добијању сагласности Владе Републике Србије 05 број:361-9973/2020 од 4. децембра 2020. године пословно седиште Директората је на адреси: Теразије 41а, четврти спрат, Београд.

У оквиру сектора инспекције четири инспектора су измештена ван седишта Директората, и то:

Један инспектор, обавља послове за целу територију Републике Србије, а првенствено за подручје управних округа: Нишавског, Зајечарског, Расинског и Борског управног округа, са седиштем у Крушевцу.

Један инспектор, обавља послове за целу територију Републике Србије, а првенствено за подручје управних округа: Пчињског, Топличког, Јабланичког и Пиротског управног округа, са седиштем у Врању.

Један инспектор, обавља послове за целу територију Републике Србије, а првенствено за подручје управних округа: Сремског, Западнобачког, Мачванског и Колубарског управног округа, са седиштем у Шиду.

Један инспектор, обавља послове за целу територију Републике Србије, а првенствено за подручје управних округа: Златиборског, Моравичког, Рашког и Косовско-митровачког управног округа, са седиштем у Прибоју.

4. ФИНАНСИРАЊЕ ДИРЕКТОРАТА

Финансијско пословање Директората је регулисано Законом, Законом о буџетском систему („Службени гласник РС“ бр. 54/09, 73/10, 101/11, 93/12, 62/13, 108/13, 142/14, 103/15, 99/16, 113/17, 95/18, 31/19, 72/19, 149/20, 118/21, 118/21 -др. закон 138/22 и 92/23) и Законом о буџету Републике Србије за 2024. годину („Службени гласник РС“, број 92/23).

Директорат своје финансијско пословање остварује на основу и у складу са Годишњим финансијским планом прихода и расхода, који доноси Одбор Директората.

Исто тако, резултате финансијског пословања Директората и годишње финансијске извештаје Директората усваја Одбор Директората. Извори финансирања су буџет Републике Србије, донације и остали приходи регулисани Законом.

У складу са Законом о буџетском систему и Законом о буџету Републике Србије за 2024. годину, на разделу 25-Министарство заштите животне средине, Глава 25.0 – Министарство заштите животне средине, Програм 0404 – Управљање заштитом животне средине, Функција 560 – Заштита животне средине неklasификоване на другом месту, Програмска активност/пројекат 0005 – Подршка раду Директората за радијациону и нуклеарну сигурност Србије, економска класификација 451 – Субвенције јавним нефинансијским предузећима и организацијама, опредељена су средства за пословање Директората у 2024.години у износу од 195.000.000,00 динара.

III ПОСЛОВИ И ДРУГЕ АКТИВНОСТИ ДИРЕКТОРАТА

Током 2024. године у Директорату рад ће се одвијати у овире три основна правца, и то:

1 ПРАВНИ, ФИНАНСИЈСКИ, ОПШТИ И ПОСЛОВИ ЉУДСКИХ РЕСУРСА И МЕЂУНАРОДНЕ САРАДЊЕ

- припрема и завршетак рада на нацртима стратегија и акционих планова за њихово спровођење, прописаних Законом и упућивање Влади на доношење;
- припрема и доношење пратећих подзаконских аката уз Закон;
- припрема и доношење општих правних аката Директората;
- припрема решења о издавању, суспензији или одузимању одобрења за обављање делатности, одобрења за коришћење извора зрачења, овлашћења за вршење послова заштите од јонизујућег зрачења, дозволе за промет извора зрачења и дозволе за транспорт опасне робе класе 7 АДР/РИД/АДН (радиоактивне материје), као и о изузимању од обавезе прибављања одобрења у складу са законом;
- припрема предлога финансијског плана Директората;
- припрема и имплементација међународних мултилатералних и билатералних уговора и других аранжмана у области радијационе и нуклеарне сигурности и безбедности и припрема стручних елемената за њихово закључивање;

- припрему планова и извештаја извршења буџета Директората;
- припрема и реализација послова јавних набавки;
- обезбедиће се највиши ниво јавности рада Директората и достава информација поверенику за информације од јавног значаја;
- обављаће се редовни кадровски, као и послови информисања;
- вршиће се усклађивање рада унутрашњих јединица и сарадња с другим државним органима и институцијама;
- континуирано ће се вршити усклађивање националне регулативе са европским законодавством у области радијационе и нуклеарне сигурности и безбедности, припрема и усвајање нацрта нових правилника, упутстава, водича и процедура потребних за спровођење мера радијационе и нуклеарне сигурности и безбедности, у складу са Законом и правним тековинама ЕУ;
- континуирано ће се наставити сарадња са МААЕ;
- континуирано ће се обављати инспекцијски надзор и контрола у области радијационе и нуклеарне сигурности и безбедности.

А) Информисање јавности

Да би се омогућила боља сарадња са јавношћу, транспарентност информација и потпунији увид у рад и значај Директората, планира се и даље унапређење и редовно ажурирање сајта Директората у свим областима које се односе на надлежност Директората.

Такође се планира израда кратких приказа и националних презентација о свим до сада реализованим националним пројектима из претходних пројектних циклуса ТС МААЕ, у сарадњи са националним координаторима тих пројеката.

Б) Програм рада одсека за међународну сарадњу и управљање пројектима за 2024. годину.

У току 2024. године у Одсеку за међународну сарадњу и управљање пројектима (у даљем тексту: Одсек) планирано је да се ради на следећим групама активности:

1. Сарадња са Међународном агенцијом за атомску енергију (МААЕ)
 - а) Реализација и праћење активних националних, регионалних и међурегионалних пројеката из пројектних циклуса 2020 – 2021, 2022 – 2023 и 2024 – 2025.
 - Програмирање националних пројеката за пројектни циклус 2026 – 2027.
 - Припрема, доношење и потписивање новог Оквирног програма сарадње Републике Србије са Депарتمانом техничке сарадње МААЕ (ТС МААЕ)
 - Организација студијских боравака, стручних посета и скупова у Републици Србији и припрема за 68. заседање Генералне конференције МААЕ
 - Ванпројектне активности МААЕ
2. Портал за међународну сарадњу Републике Србије са МААЕ и информисање јавности
3. Остале активности.

Сарадња са Међународном агенцијом за атомску енергију (МААЕ)

Сарадња са МААЕ се остварује кроз националне пројекте и учешће у регионалним и међурегионалним пројектима у оквиру Програма техничке сарадње. У 2024. години отпочиње реализација 4 нова национална пројекта у различитим институцијама Републике Србије:

- *SRB/5/005 - Strengthening of National Reference Laboratories Capacities for Early Detection, Epidemiological Surveillance and Control of Transboundary Animal Diseases in Emergency Situations*, национални координатор пројекта: Ветеринарски специјалистички институт „Краљево“, Краљево (Никола Васковић)

- *SRB/5/006 - Strengthening National Capacity to Integrate the Sterile Insect Technique in the Control of Aedes Invasive Mosquitoes by Establishing a Mass Rearing Facility*, национални координатор пројекта: Универзитет у Новом Саду, Пољопривредни факултет, Нови Сад (Александра Игњатовић Ђупина)
- *SRB/6/018 - Improving Diagnostics of Cardiovascular Diseases and Identification of Sentinel Lymph Nodes in the Surgical Treatment of Breast Cancer and Melanoma*, национални координатори пројекта: Универзитетски клинички центар Крагујевац, Центар за нуклеарну медицину, Крагујевац (Марија Јеремић) и Клиничко-болничког центра „Бежанијска коса“, Београд (Симона Петричевић)
- *SRB/9/008 - Strengthening the Serbian Regulatory Body and its Supportive Technical Capabilities*, национални координатор пројекта: Директорат за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност Србије, Београд (Предраг Ивановић). Пројекат ће бити финансиран из ванбуџетских средстава МААЕ.

У 2024. години наставља се са реализацијом 5 национална пројекта у различитим институцијама Републике Србије:

- *SRB/6/014 - Strengthening the National Capacities for Radiopharmaceutical Production*, национални координатор пројекта: Институт за нуклеарне науке „Винча“, Институт од националног значаја за Републику Србију, Универзитета у Београду, Винча (Марко Перић)
- *SRB/6/016 - Strengthening Calibration Services at the Secondary Standard Dosimetry Laboratory for Radiotherapy Applications*, национални координатор пројекта: Лабораторија за заштиту од зрачења и заштиту животне средине, Институт за нуклеарне науке „Винча“, Институт од националног значаја за Републику Србију, Универзитета у Београду, Винча (Милош Живановић)
- *SRB/6/017 - Introducing Radionuclide Theranostics in the Centre of Nuclear Medicine, Clinical Centre of Serbia*, национални координатор пројекта: Центар за нуклеарну медицину Клинички центар Србије, Београд (Вера Артико)
- *SRB/9/007 - Strengthening Radiation Safety Capabilities in Public Company „Nuclear Facilities of Serbia“*, национални координатор пројекта: Јавно предузеће „Нуклеарни објекти Србије“, Винча (Наташа Лазаревић);
- *SRB/3/004 - Safely Managing Waste, Sealed Sources, Decommissioning and Site Remediation Activities at the Vinca Institute*, национални координатор пројекта: Јавно предузеће „Нуклеарни објекти Србије“, Винча (Данијела Солдатовић)

У укупно 11 нових регионалних пројеката региона Европе разнородне институције из Републике Србије потенцијално ће узети учешће у 2024. години. Праћење реализације ових пројеката је у домену рада Одсека, а листа пројеката је следећа:

1. *RER/0/050 - Supporting Overall Programme Management and Sustainability*
2. *RER/1/024 - Enhancing the Use of Radiation Technologies for Improved Resource Efficiency*
3. *RER/2/019 - Enhancing Capacity for the Subsequent Operation of Nuclear Power Plants Beyond their Existing Long-Term Operation Programmes*
4. *RER/5/029 - Improving Food Safety Through the Early Detection of Microbial Pathogens*
5. *RER/6/043 - Supporting Member States in Enhancing Cancer Management through Rays of Hope*
6. *RER/7/016 - Enhancing Coastal Management in Fresh and Saltwater Bodies by Using Nuclear Analytical Techniques, Including the Monitoring of Microplastics*
7. *RER/7/017 - Ensuring Water Availability in a Changing Climate*
8. *RER/9/161 - Strengthening Regional Capabilities for Effective Preparedness and Response to a Nuclear or Radiological Emergency*

9. RER/9/162 - *Strengthening Education and Training Infrastructure in Radiation Protection*
10. RER/9/163 - *Improving the Protection of Workers Exposed to Radiation at Naturally Occurring Radioactive Material Sites*
11. RER/9/164 - *Building Capacity for Radioactive Waste Management*

Такође, током 2024. године ће се наставити са даљом реализацијом 23 регионалних пројеката из претходних пројектних циклуса, чије је праћење такође у домену рада Одсека. Листа ових пројеката је следећа:

1. RER/0/048 - *Enhancing National Legal Frameworks*
2. RER/0/049 - *Enhancing the Capacities of Educational Institutions for the Sustainable use of Nuclear Technologies*
3. RER/1/021 - *Enhancing the Use of Radiation Technologies in Industry and Environment*
4. RER/1/022 - *Enhancing Utilization and Safety of Research Reactors*
5. RER/1/023 - *Harmonizing Implementation of Radiotracer and Sealed Sources Techniques for Efficient Use of Natural Resources and Environmental Monitoring*
6. RER/2/018 - *Analysing Low Carbon Pathways towards an Ambitious Decarbonized Energy Sector by 2050*
7. RER/5/024 - *Enhancing Productivity and Resilience to Climate Change of Major Food Crops in Europe and Central Asia*
8. RER/5/026 - *Enhancing the Capacity to Integrate Sterile Insect Technique in the Effective Management of Invasive Aedes Mosquitoes*
9. RER/5/027 - *Enhancing Preparedness Capacities of the Veterinary Sector to Confront with Emerging and Re-emerging Diseases of Livestock and Wildlife*
10. RER/5/028 - *Improving Efficiency in Water and Soil Management*
11. RER/6/039 - *Developing Human Resources for Setting Up an Ion Beam Therapy Centre within the Joint South East European International Institute for Sustainable Technologies*
12. RER/6/040 - *Enhancing Radiotherapy Delivery Through Improved Use of Advanced Dosimetry and Radiotherapy Techniques*
13. RER/6/041 - *Enhancing and Harmonizing Nuclear Medicine and Diagnostic Imaging Capabilities*
14. RER/6/042 - *Building Capacities of Medical Physicists in Diagnostic Radiology to Support the Establishment of Quality Management Systems*
15. RER/7/013 - *Evaluating Groundwater Resources and Groundwater-Surface-Water Interactions in the Context of Adapting to Climate Change*
16. RER/7/014 - *Improving Environmental Monitoring And Assessment for Radiation Protection in the Region*
17. RER/9/154 - *Enhancing the Implementation of Integrated Programmes for the Safe Management of Radioactive Waste*
18. RER/9/155 - *Enhancing Regulatory and Methodological Infrastructures Needed to Ensure Radiation Safety in Naturally Occurring Radioactive Materials Industry*
19. RER/9/156 - *Establishing Education and Training Infrastructure in Radiation Protection*
20. RER/9/157 - *Strengthening Implementation of the Justified and Optimized Use of Ionizing Radiation in Medicine*
21. RER/9/158 - *Strengthening the Regulatory Infrastructure for Radiation Safety*
22. RER/9/159 - *Enhancing the Application of the Principles of Radiation Protection to Control the Exposure of the Public*
23. RER/9/160 - *Strengthening Capabilities on Safety Assessment and Risk Informed Decision Making for Severe Accidents and Off-Site Consequences*

У укупно 3 нова међурегионална пројекта институције из Републике Србије потенцијално ће узети учешће у 2024. години. Праћење реализације ових пројеката је у домену рада Одсека, а листа пројеката је следећа:

1. INT/2/024 - *Supporting Member States Introducing or Expanding Nuclear Power Programmes to Develop a National Infrastructure for a Safe, Secure and Peaceful Nuclear Power Programme (2024-2027)*
2. INT/6/066 - *Supporting Countries to Increase Access to Affordable, Equitable, Effective and Sustainable Radiation Medicine Services within a Comprehensive Cancer Control System (2024-2027)*
3. INT/9/187 - *Sustaining Cradle-to-Grave Control of Radioactive Sources – Phase III(2024-2027)*

Поред наведеног, током 2024. године ће се наставити са даљом реализацијом 2 међурегионалних пројеката МААЕ, чије је праћење такође у домену рада Одсека, а листа пројеката је следећа:

1. INT/5/157 - *Supporting National and Regional Capacity in Integrated Action for Control of Zoonotic Diseases*
2. INT/6/065 – *Contributing towards Improved Survival in Childhood Cancer Using Radiation Medicine and Nutrition*

Одсек током године прати спровођење свих пројеката из Програма техничке помоћи и сарадње у које је Република Србија укључена. У 2024. години планиран је мониторинг активности у оквиру националних, регионалних и међурегионалних пројеката, као и других активности које се остварују са МААЕ. Циљ је евалуација пројеката (спроводи се на крају пројектног циклуса), како би се унапредила сарадња са МААЕ и стекао увид у потребе наше земље.

У 2024. години планира се даље унапређење постојећег система пријављивања на скупове изменом процедуре и увођењем у праксу онлајн InTouch+ платформе за пријављивање на скупове ТС МААЕ, као и повремених обука потенцијалних корисника програма сарадње.

У оквиру техничке помоћи и сарадње са МААЕ очекује се и обука кадрова Директората за обављање појединих регулаторних послова из области радијационе и нуклеарне сигурности и безбедности.

Програмирање националних пројеката за пројектни циклус 2026 – 2027

У 2024. години планира се припрема сета националних пројеката за наредни пројектни циклус ТС МААЕ 2026–2027. Процес ће се одвијати по следећим фазама:

I Дистрибуција нових Смерница МААЕ за планирање и припрему Програма техничке сарадње МААЕ за пројектни циклус 2026-2027. године земљама чланицама, заједно са позивним писмом за пријаву пројеката

II Консултације националног координатора за везу са МААЕ са заинтересованим странама, идентификација тематских области будућих пројеката у складу са важећим (новим) документом Оквирног програма сарадње за Републику Србију;

III Припрема, прикупљање и слање пројектних концепата, као и припрема и прослеђивање у МААЕ документа који садржи Ноту о програму земље (енгл. Country Programme Note). Припрема овог документа има за циљ да идентификује, одабере и припреми ограничен број предлога пројеката.

IV Припрема пројектног дизајна са комплетном пројектном документацијом. Сви пројекти ТС МААЕ морају бити у складу са релевантним приоритетима, потребама и циљевима, тако да кроз њих нуклеарне технике и технологије могу дати опипљиве резултате, доприносећи на тај начин и националним развојним приоритетима. Од

изузетног је значаја да пројекти задовољавају критеријуме квалитета МААЕ, и да се приликом израде користи приступ логичког оквира (енгл. Logframe Approach).

Сви предложени национални пројекти усклађени су са документом УН Оквира за помоћ у развоју.

Планирање Програма ТСЕУ за пројектни циклус 2026-2027 креће почетком године, а кључни рокови и активности овог процеса су дати у дијаграму испод:

*за предају регионалног програма рок је 14.09. а за предају међурегионалног програма 28.09.

**треба да буде потврђено

Припрема новог Оквирног програма сарадње Републике Србије са Депарتمانом техничке сарадње МААЕ (ТС МААЕ)

У 2024. години, у првом кварталу, планира се финализација текста новог Оквирног програма сарадње (енгл. *Country Programme Framework - CPF*) са МААЕ, који би требало да обухвати период од 3 наредна пројектна циклуса у периоду од 2024-2029. године. Директорат је током 2023. године иницирао сарадњу са другим релевантним институцијама и министарствима у Србији ради усаглашавања текста нацрта овог документа. Циљ је формално потписивање овог документа са МААЕ у првој половини 2024. године по стицању свих потребних услова.

Организација студијских боравака, стручних посета и скупова у Републици Србији и припрема за 68. заседање Генералне конференције МААЕ.

Одсек ће током године спроводити све процедуре за одобравање студијских боравака или стручних посета страних држављана у оквиру националних пројеката ТС МААЕ њихових земаља, чији су домаћини институције у Републици Србији. Кораци којима се реализује ова процедура су следећи: 1) одговарајуће одељење Департамента ТС МААЕ иницира процедуру за имплементацију студијског боравак/стручне посете у оквиру националног пројекта који се реализује у региону тог одељења, и идентификује потенцијалну институцију-домаћина у Републици Србији (са којом МААЕ може имати прелиминарну неформалну комуникацију), 2) исто одељење ТС МААЕ шаље званичан предлог канцеларији националног координатора/помоћника за везу у Републици Србији са захтевом за одобрење студијског боравак/стручне посете и пратећом документацијом, 3) Одсек предложеној институцији-домаћину шаље званичан упит о томе да ли је институција сагласна да буде домаћин посете, уз пратећу документацију и формуларе за попуњавање, 4) Директорат службама безбедности Републике Србије шаље комплетну документацију потенцијалних посетилаца на проверу, 5) Ако кораци 3 и 4 оба имају позитивне исходе Одсек шаље званично одобрење студијског боравак/стручне посете у ТС МААЕ. Одсек такође прати реализацију одобреног студијског боравак/стручне посете.

Одсек ће током године учествовати у организацији свих скупова ТС МААЕ који буду планирани да се одрже у Србији. Припремне активности укључују покретање

процедуре за усвајање платформе (Host Government Agreement) о одржавању скупа у Србији, усаглашавање агенде, позивна писма и помоћ око добијања виза за учеснике скупа, као и пратећа кореспонденција са МААЕ, помоћ око избора смештаја и превоза, организација свечаног догађаја у оквиру скупа.

Представници Директората за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност Србије ће у периоду 16-20.09.2024. године у саставу делегације Републике Србије учествовати на 68. заседању Генералне конференције МААЕ, које се иначе уобичајено одржава у Бечу у трећој недељи септембра. У трећем тромесечју године Одсек припрема платформу за учешће делегације наше земље и спроводи остале потребне активности ради организације учешћа на овом скупу.

Ванпројектне активности МААЕ

Одсек током године прати реализацију свих учешћа на ванпројектним скуповима МААЕ у које је Република Србија укључена (технички састанци, конференције, координисане истраживачке активности, разне специјализоване мисије, симпозијуми, итд.) и пружа помоћ учесницима скупова, односно носиоцима координисаних истраживачких пројеката.

Портал за међународну сарадњу Републике Србије са МААЕ и информисање јавности

Од 2022. године комплетна електронска евиденција о учешћима домаћих кандидата на скуповима МААЕ, као и подаци и пратећа документација која се односи на саме скупове и/или пројекте у оквиру којих су се скупови реализовали, води се у оквиру *SQL* базе података која чини основу Портала за међународну сарадњу Републике Србије са Међународном агенцијом за атомску енергију. За 2024. годину планирају се даље активности на унапређењу сарадње са корисницима.

Да би се омогућила боља сарадња са јавношћу, транспарентност информација и потпунији увид у рад и значај Одсека, планира се и даље унапређење и редовно ажурирање сајта Директората за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност Србије у целинама које се односе на међународну сарадњу, међународне уговоре и Додатни протокол.

Такође се планира израда кратких приказа и националних презентација о свим до сада реализованим националним пројектима из претходних пројектних циклуса ТС МААЕ, у сарадњи са националним координаторима тих пројеката, као и детаљан попис/евидентирање добијене опреме по тим пројектима.

Остале активности

Планира се сарадња са регулаторним телима из региона и међусобна размена искустава кроз билатералне контакте и састанке.

В) Активности на пословима ЕУ интеграција и сарадња са Министарством за европске интеграције (МЕИ)

1. Учесће у раду Преговарачких група 15, 25 и 28, у области радијационе и нуклеарне сигурности и безбедности, припрема потребних прилога и извештаја на основу расположивих докумената и упутстава, у процесу приступања Републике Србије Европској унији, сарадња са Министарством за европске интеграције, Министарством спољних послова, Мисијом Републике Србије при Европској унији и другим државним органима и институцијама на пословима европских интеграција.
2. Активности у вези са припремом редовног годишњег састанка Пододбора за транспорт, регионални развој, енергетику, заштиту животне средине и климатске промене Одбора за спровођење ССП.
3. Припрема прилога за Извештај о напретку у оквиру ПГ 15.

4. Припрема Прилога за ревизију Националног Програма за усвајање правних тековина Европске уније (НПАА) за део Нуклеарна сигурност и заштита од зрачења.
5. Припрема прилога (кварталних извештаја) у оквиру ППГ 15, о реализацији мера и активности које су планиране у циљу успостављања или јачања институционалне структуре и административних капацитета релевантних за преношење, спровођење и примену правних тековина ЕУ у делу 3.15.3 Нуклеарна сигурност и заштита од зрачења.
6. Током 2024. године планира се рад у оквиру Радне групе за стручну редактуру у области заштите од зрачења и нуклеарне сигурности као и рад на коначној верификацији термина стручно редигованих прописа.
7. Окончање активности у вези са приступањем СПОРАЗУМ - у између Европске заједнице за атомску енергију (Еуратом) и држава нечланица Европске уније о учешћу потоњих у договорима Заједнице за рану размену информација у случају радиолошке ванредне ситуације (Ecurie) (2003/C 102/02) у сарадњи са Министарством спољних послова и Мисијом Републике Србије при Европској унији.
8. У складу са ревизијом Националног програма за усвајање правних тековина Европске уније (НПАА) поглавље 3.15.3. Нуклеарна сигурност и заштита од зрачења, планира се доношење подзаконских аката (чији је крајњи рок за усвајање 2025/IV) у складу са Законом о радијационој и нуклеарној сигурности и безбедности („Службени гласник РС”, број 95/18 и 10/19).
9. У складу са ревизијом Националног програма за усвајање правних тековина Европске уније (НПАА) Директорат за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност Србије ће до краја 2024. године изградити и објавити Упутство за имплементацију система за обрачун и контролу нуклеарног материјала у складу са Препоруком Комисије 2009/120/Еуроатом о имплементацији система за обрачун и контролу нуклеарног материјала од стране оператора нуклеарних објеката.
10. ТАЕКС (TAIEX) – по потреби је планирано даље приближавање и спровођење законодавства Европске уније кроз програмирање пројеката тј, потреба/активности у складу са приоритетима хармонизације домаћег законодавства са правним тековинама ЕУ и њихова имплементација преко Инструмента за техничку помоћ и размену информација (*Technical Assistance and Information Exchange Instrument*) који ће се реализовати током 2024. године.
11. У 2024. години планирана је имплементација пројекта Промоција нуклеарне сигурносне културе (*Promotion of nuclear safety culture*) финансираног у оквиру Инструмента за сарадњу у области нуклеарне сигурности (*Instrument for Nuclear Safety Cooperation*), са циљем да се у наредних неколико година из просторија Института Винча и Јавног предузећа „Нуклеарни објекти Србије“ на сигуран и безбедан начин уклоне материјали заостали из периода интензивног рада са нуклеарним и радиоактивним материјалима а који се одавно више не користе, као и подршка регулаторном телу Републике Србије, у овој области.

Г) ПОСЛОВИ ИНТЕРНЕ РЕВИЗИЈЕ

Рад интерног ревизора и обављање послова интерне ревизије у 2024. години обухватиће:

- припрема стратешког и годишњег плана рада интерне ревизије Директората;
- израда организационих докумената којим се дефинише рад интерне ревизије – Повеља интерне ревизије и Етички кодекс интерног ревизора;
- спровођење годишњег плана рада интерне ревизије и примена методологије интерне ревизије;
- припрема извештаја за спроведене ревизијске послове током извештајног периода,
- спровођење „ad-hoc“ ревизија по налогу директора Директората,

- вршења анализа и оцена квалитета адекватности, поузданости и ефективности у функционисању интерних контролних механизма,
- обрада и документовање ревизорских налаза и процедура,
- сачињавање периодичних и годишњег извештаја о раду,
- учествовање у даљем развоју и одржавању успостављеног система финансијског управљања и контроле, кроз контролу спровођења оцена регистрованих ризика и давања сугестија за унапређење система,
- учествовање у измени постојећих и доношења нових правних аката Директората у делу који се односи на ревизију, финансије и рачуноводство,
- на захтев директора Директората, учествовање у изради дописа, захтева, давање мишљења, обавештења и др. докумената од значаја за пословање Директората,
- учествовање у изради извештаја према органима управљања о степену развоја ФУК-а;
- израда годишњег извештаја према ЦЈХ о степену развоја и успостављању интерне ревизије у Директорату, појединачно обављеним интерним ревизијама, и степену успостављања и развоја система ФУК-а.

2 ПОСЛОВИ РАДИЈАЦИОНЕ И НУКЛЕАРНЕ СИГУРНОСТИ И БЕЗБЕДНОСТИ

1. Израда законских и подзаконских аката

Ради обезбеђења услова за спровођење политике у области радијационе сигурности и безбедности у Републици Србији, планира се даљи наставак рада на следећим документима:

- 1) Стратегија радијационе и нуклеарне сигурности;
- 2) Стратегија управљања истрошеним горивом и радиоактивним отпадом;
- 3) Стратегија радијационе и нуклеарне безбедности; и
- 4) Стратегија управљања ситуацијама постојећег излагања.

У складу са Законом о радијационој и нуклеарној сигурности и безбедности (у даљем тексту: Закон), као и у циљу усклађивања са законодавним оквиром ЕУ, у току 2024. године планиране су активности на изради подзаконских аката за имплементацију Закона о радијационој и нуклеарној сигурности и безбедности и то:

1. Правилник о ремедијацији и санацији
2. Правилник о транспорту опасне робе класе 7 ADR/RID/ADN (радиоактивне материје)
3. Правилник о обављању делатности
4. Правилник о обукама и оспособљавању из области заштите од зрачења
5. Правилник о промету извора зрачења
6. Правилник о прекограничним пошиљкама радиоактивног отпада и истрошеног горива
7. Правилник о контроли садржаја радионуклида
8. Правилник о изузимању и ослобађању од регулаторне контроле
9. Правилник о лиценци и сертификату
10. Правилник о ограничењу дозе за професионално излагање, излагање становништва и медицинско излагање
11. Правилник о медицинском излагању
12. Правилник о радиоактивним изворима
13. Правилник о деловању у случају ванредног догађаја
14. Правилник о мониторингу радиоактивности у животној средини са Програмом мониторинга

15. Правилник о пословима у којима се користе материјали са природним радионуклидима
16. Правилник о стручњацима и службама
17. Правилник о одређивању локације, пројектовању и изградњи нуклеарног постројења
18. Правилник о пробном раду и раду нуклеарног постројења
19. Правилник о евиденцији и контроли нуклеарног материјала
20. Правилник о мерама за откривање и спречавање недозвољеног промета радиоактивних и нуклеарних материјала

У циљу усклађивања са одредбама Закона планира се рад на припреми измена Уредбе о утврђивању Плана за деловање у случају акцидента у складу са Законом уз прописивање пратећих упутстава.

У циљу усклађивања са одребама Закона планира се рад на припреми Уредбе о мерама безбедности радиоактивних и нуклеарних материјала.

2. Активности на унапређењу система за одговор на нуклеарну или радиолошку ванредну ситуацију

Током 2024. године планиране су следеће активности:

- Учесће у међународним вежбама у циљу унапређења система управљања ванредним ситуацијама;
- Организација и извођење националне вежбе за одговор на нуклеарну или радиолошку ванредну ситуацију;
- Испуњавање преузетих обавеза у вези са раном разменом информација у случају ванредне радиолошке ситуације унутар *ECURIE (European Community Urgent Radiological Information Exchange)* заједнице;
- Координација и сарадња са учесницима укљученим у одговор на нуклеарну или радиолошку ванредну ситуацију;
- Сарадња са регулаторним телима у окружењу у складу са потписаним билатералним споразумима у циљу хармонизације активности и мера у случају нуклеарне или радиолошке ванредне ситуације;
- Интеграција JRODOS програма у систем за одговор на нуклеарну или радиолошку ванредну ситуацију;
- Обезбеђивање континуираног функционисања JRODOS програма.
- Учесће у процесу оцењивања документације за издавање одобрења за обављање радијационе делатности или нуклеарне активности кроз оцењивање планова за деловање у случају ванредног догађаја

3. Активности у оквиру мониторинга радиоактивности у животној средини

Током 2024. године планиране су следеће активности:

- Спровођење јавне набавке - Систематско испитивање радиоактивности животне средине за 2024. годину у складу са Законом и Програмом систематског испитивања радиоактивности животне средине;
- Праћење и анализа података о нивоу радиоактивности у животној средини;
- Надзор над радом лабораторија које су у поступку јавне набавке изабране за пружање услуга систематског испитивања радиоактивности животне средине за 2024. годину;
- Анализа резултата мерења радиоактивности у животној средини за 2023. годину и припрема годишњег извештаја о нивоу излагања становништва јонизујућем зрачењу у Републици Србији за 2023. годину;

- Инсталација уређаја за аутоматско мерење нивоа радиоактивности у животној средини донираних Републици Србији, Директорату, кроз пројекат Европске комисије за унапређење система раног упозоравања на нуклеарни или радиолошки акцидент у земљама Западног Балкана. „*Supply and installation of an Early Warning Radiation Monitoring Network (EWRMN) in Western Balkans*“ и регионални пројекат у оквиру техничке сарадње са МААЕ *RER97014 Improving Environmental Monitoring and Assessment for Radiation Protection in the Region*;
- Спровођење надзора над радом уређаја и обезбеђивање континуираног функционисања система за упозоравање на нуклеарни или радиолошки акцидент;
- Анализа, обрада и презентација резултата мерења и других података са 32 локације на којима су постављени уређаји система за упозоравање на нуклеарни или радиолошки акцидент;
- Унапређење мониторинга радиоактивности у животној средини кроз интеграцију нових уређаја за узорковање аеросола и аутоматско мерење садржаја радионуклида у ваздуху.

4. Издавање овлашћења правним лицима за вршење послова заштите од јонизујућег зрачења

Током 2024. године обављаће се редовни послови у циљу спровођења свих Законом прописаних активности које се односе на издавање, продужење, суспензију или одузимање овлашћења правним лицима за вршење послова заштите од јонизујућег зрачења.

5. Издавање одобрења за обављање делатности

Током 2024. године обављаће се редовни послови у вези са издавањем одобрења за обављање радијационих делатности и нуклеарних активности као и вођење регистара и евиденција у складу са Законом.

Планирано је и да се обаве посете носиоцима одобрења у циљу провере испуњености услова на основу којих су издата одобрења.

6. Оправдавање нових радијационих делатности

На основу члана 70. Закона о радијационој и нуклеарној сигурности и Правилника о начину и поступку избора, праву и висини накнаде и условима и начину рада чланова комисије за утврђивање оправданости нове радијационе делатности („Службени гласник РС”, број 127/21), и на основу захтева корисника, планира се образовање комисија за оправдавање нових радијационих делатности.

7. Safeguards и Додатни протокол

У 2024. вршиће се редовне активности у складу са обавезама Републике Србије према одредбама Споразума о примени гаранција уз уговор о неширењу нуклеарног оружја и Додатног протокола. У плану је обилазак локација и институција широм Србије које поседују пријављени и непријављени нуклеарни материјал као и упознавање представника институција са обавезама према Споразуму о примени гаранција и Додатном протоколу.

8. Међународне конвенције

У оквиру припрема за Осми прегледни састанак земаља чланица Заједничке конвенције биће припремљен Трећи национални извештај Републике Србије, постављена питања другим земљама чланицама у вези са њиховим извештајима и одговорено на питања које су друге земље чланице поставиле Републици Србији.

9. Посебне активности у вези са радијационом и нуклеарном безбедношћу

У сарадњи са Међународном агенцијом за атомску енергију у 2024. години планирана је експертска мисија на тему ажурирања Интегрисаног плана одрживости нуклеарне безбедности у Републици Србији (март 2024. године). Такође наставиће се активности везане за процес потврђивања Интегрисаног плана одрживости нуклеарне безбедности од стране Владе РС.

У 2024. години очекује се завршетак и усвајање Правилника о спречавању илегалног промета. Наставиће се заједничке акције са Управом царина и Граничном полицијом у циљу унапређења контроле прекограничног промета нуклеарних и радиоактивних материјала и спречавања илегалног промета као и пружање стручне помоћи Управи царина и Граничној полицији на успостављању одрживог система едукације службеника.

Планира се јачање сарадње са свим релевантним институцијама укљученим у национални режим радијационе и нуклеарне безбедности.

Планиран је почетак рада Радне групе за израду Уредбе о мерама безбедности радиоактивних и нуклеарних материјала као и финализација нацрта Уредбе, те њено усвајање од стране Владе Републике Србије и ступање на снагу.

Представници Директората ће и током 2024. године активно учествовати у раду координационих тела и радних група формираних од стране других институција Републике Србије које за тему имају питања безбедности у складу са домаћим законодавством или међународним уговорима и иницијативама.

10. Јачање сигурносне и безбедносне културе

Планиране су активности везане за јачање сигурносне и безбедносне културе у Директорату и у другим институцијама носиоцима одобрења кроз радионице, презентације, упитнике и др. Такође планирана је и организација националне радионице о нуклеарној безбедносној култури у сарадњи са МААЕ (четврто тромесечје 2024. године).

11. Учешће на скуповима и састанцима

Током 2024. године планира се учешће на скуповима и састанцима у складу са преузетим обавезама на регионалним, националним пројектима (МААЕ) и пројектима Европске комисије, у радним групама и комитетима као и календаром националних и међународних конференција и заседања, као и свим доступним обукама МААЕ у области радијационе и нуклеарне сигурности и безбедности.

12. Пројектне активности

Током 2024. године планиране су следеће активности:

1) У оквиру пројекта RER/7/014 – *Improving Environmental Monitoring and Assessment for Radiation Protection in the Region* планиран је наставак:

- активности у вези набавке опреме у циљу унапређења инфраструктуре мониторинга радиоактивности у животној средини у Републици Србији;
- активности у вези писања водича за мониторинг радиоактивности у животној средини у ситуацијама планираног, постојећег и ванредног излагања.

2) Наставак реализације пројекта Европске комисије „*Support to Serbian Regulatory Authority and the Vinča Site*“,

- у оквиру Task 3: *Development and installation of the radiation exposures registry for occupationally exposed persons (radiation workers)* где је Директорат крајњи корисник и
- у оквиру Task 2: *Removal of radium sources from "Radium Bunker"* преглед документације за издавање лиценце за обављање декомисије радијумског бункера

- 3) Наставак реализације пројекта Европске комисије за унапређење система раног упозоравања на нуклеарни или радиолошки акцидент у земљама Западног Балкана. „*Supply and installation of an Early Warning Radiation Monitoring Network (EWRMN) in Western Balkans*“
- 4) Наставак реализације пројекта Европске комисије „*Implementation of nuclear and radiological emergency preparedness and response -EP&R-requirements in EU Member States and neighbouring countries- ENER/D3/2020-245*“.
- 5) Учешће у активностима које спроводи Заједнички истраживачки центар (*Joint Research Centre – JRC*) у Испри, Италија у оквиру уговора *INSC Contract 2018/401-066*, између Европске комисије и Заједничког истраживачког центра у Испри у циљу пружања подршке у размени радиолошких података на платформи *EURDEP* и унапређења система заштите и спасавања у нуклеарним или радиолошким ванредним ситуацијама.
- 6) Наставак реализације пројекта RER9155 - *Enhancing Regulatory and Metrological Infrastructures Needed to Ensure Radiation Safety in Naturally Occurring Radioactive Materials Industry*“.
- 7) Наставак реализације пројекта RER9159 - *Enhancing the Application of the Principles of Radiation Protection to Control the Exposure of the Public*

13. Припреме за ORPAS мисију

Током 2024 године биће извршене припреме за ORPAS мисију (Occupational Radiation Protection Appraisal Service) која је заказана за мај 2025. године. Припремни састанак са представницима МААЕ је планиран за новембар 2024. године.

14. Остале активности

Активности у вези информисања јавности у области радијационе сигурности и заштите од јонизујућег зрачења којим би била обухваћена лица која обављају различите врсте радијационих делатности и становништво са циљем подизања свести и знања у наведеним областима. Едукација становништва у складу са капацитетима (чланци, гостовања у медијима, семинари, предавања...);

Достављање средствима јавног информисања, надлежним државним органима и Међународној агенцији за атомску енергију информација од значаја за радијациону сигурност и безбедност у складу са Законом.

3 ПОСЛОВИ ИНСПЕКЦИЈСКОГ НАДЗОРА

Инспекцијски надзор ће се вршити према надзираним субјектима у периоду I-IV квартал 2024. године.

Инспекцијски надзор ће се вршити радним данима у радно време надзираних субјеката, осим када постоје разлози за неодложно поступање, у хитним случајевима када се отклања непосредна опасност по живот и здравље људи, имовину веће вредности, животну средину или биљни и животињски свет од штетног дејства јонизујућег зрачења, као и када надзирани субјекат да писани пристанак.

Инспекцијски надзори вршиће се изван службених просторија Инспекције за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност, односно на терену и у службеним просторијама надзираног субјекта (теренски надзори). Канцеларијски инспекцијски надзори вршиће се према потреби у службеним просторијама Инспекције увидом у акте, податке и документацију надзираног субјекта.

Према дефинисаним радним циљевима планирано је да Инспекција за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност у 2024. години изврши око 80 редовних и ванредних инспекцијских надзора на целој територији Републике Србије имајући у виду све

релевантне податке, број расположивих инспектора и сложеност спровођења мера радијационе и нуклеарне сигурности и безбедности.

Просечан број планираних редовних и ванредних инспекцијских надзора месечно по инспектору је четири. Планирани број месечних инспекцијских надзора по инспектору је изведен на основу дугогодишњег искуства у вршењу инспекцијског надзора, комплексности и сложености инспекцијског надзора, као и на основу расположивих и прикупљених података и информација о надзираним субјектима који обављају различите радијационе делатности коришћењем извора јонизујућег зрачења, као и нуклеарне активности.

Према вишегодишњим подацима о раду инспекције, ванредни инспекцијски надзори чине око 50% укупних инспекцијских надзора, који се спроводе у континуитету читаве године.

У планираном броју инспекцијских надзора у 2024. години нису урачунати допунски и контролни инспекцијски надзори, чији ће број зависити од броја донетих решења и сложености инспекцијских надзора.

Редовни инспекцијски надзори:

Надзирани субјекти над којима ће се вршити редовни инспекцијски надзор од стране инспектора сагласно одредбама Закона о радијационој и нуклеарној сигурности и безбедности („Службени гласник РС”, бр. 95/18 и 10/19) су:

1. Правна лица и предузетници чије се делатности према ризику по здравље изложених радника и појединаца, становништво и животну средину, као и према врсти активности која се обавља, разврставају у следеће категорије:

- 1) радијационе делатности ниског ризика;
- 2) радијационе делатности умереног ризика;
- 3) радијационе делатности високог ризика;
- 4) нуклеарне активности.

2. Правна лица овлашћена за вршење послова заштите од јонизујућег зрачења.

3. Правна лица и предузетници који обављају активности које не спадају у делатности прописане овим законом, а које могу довести до угрожавања живота и здравља људи и животне средине од штетног утицаја јонизујућег зрачења услед постојања напуштених извора зрачења, и то за следеће делатности:

- 1) послови на складиштима металног отпада;
- 2) послови у постројењима за прераду металног отпада;
- 3) послови у топионицама и ливницама које користе метални отпад;
- 4) транзитна чворишта као што су саобраћајни и поштански пунктови, гранични прелази и административни пунктови.

Редовни инспекцијски надзори ће се вршити према оперативним инспекцијским плановима који се израђују на годишњем, тромесечном и месечном нивоу.

Ванредни инспекцијски надзори:

У 2024. години поред редовних инспекцијских надзора, обављаће се и ванредни инспекцијски надзори према надзираним субјектима. Очекивани обим ванредних инспекцијских надзора је око 50% од укупно извршених инспекцијских надзора. Проценат је изведен на основу статистичких података и искуства из претходних година.

Ванредни инспекцијски надзори према надзираним субјектима обухватиће поступање инспектора у следећим случајевима:

1. Поступање по Уредби о утврђивању плана за деловање у случају акцидента (“Службени гласник РС”, бр. 30/2018),

2. Поступање по достављеним Извештајима овлашћених правних лица о извршеној контроли радиоактивности роба при увозу, извозу и транзиту из надлежности Инспекције за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност,
3. Поступање по хитном поступку ради спречавања настанка и отклањања штетних последица по живот и здравље људи и животну средину,
4. Поступање у случају нуклеарне или радиолошке ванредне ситуације,
5. Поступање у случају контаминације лица, радне и животне средине,
6. Поступање на спровођењу деконтаминације лица, радне и животне средине,
7. Поступање по актима Директората за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност Србије,
8. Поступање по достављеним пријавама и представкама од стране правних и физичких лица,
9. Поступање по достављеним Извештајима од стране овлашћених правних лица о извршеним мерењима ради процене нивоа излагања јонизујућим зрачењима професионално изложених лица, пацијената и становништва,
10. Поступање у случају безбедносног догађаја који укључује изворе зрачења и пратеће објекте.

Табела 1 - План инспекцијског надзора и других активности инспекције за 2024. годину

I КВАРТАЛ	II КВАРТАЛ	III КВАРТАЛ	IV КВАРТАЛ
1. Редовни инспекцијски надзор здравствених установа који обављају радијационе делатности у медицини, стоматологији и ветеринарској медицини коришћењем извора јонизујућих зрачења: 1. Дијагностика 2. Интервентне процедуре 3. Озрачивање крвних узорака 4. Терапија 5. Дијагностика у стоматологији 6. Дијагностика у ветеринарској медицини 2. Редовни инспекцијски надзор правних лица који обављају радијационе делатности са изворима јонизујућих зрачења у привреди: 1. Индустриска радиографија 2. Анализа садржаја материјала и предмета 3. Контрола квалитета, производа и процеса 4. Производња извора зрачења 5. Рад са изворима зрачења 6. Рад у бушотинама 7. Стерилизација и конзервирање намирница и предмета опште употребе, медицинског прибора, фармацеутских сировина и готових производа 8. Сервисирање и поправљање уређаја са изворима зрачења 9. Обрада материјала и производа 3. Редовни инспекцијски надзор правних лица који користе изворе зрачења у образовању, науци и истраживању; 4. Редовни инспекцијски надзор правних лица који обављају промет и транспорт извора зрачења; 5. Редовни инспекцијски надзор овлашћених правних лица; 6. Редован инспекцијски надзор правних лица која обављају нуклеарне активности.			

Ванредни инспекцијски надзори: 1. Поступање по Уредби о утврђивању плана за деловање у случају акцидента ("Службени гласник РС", бр. 30/2018), 2. Поступање по достављеним Извештајима овлашћених правних лица о извршеној контроли радиоактивности роба при увозу, извозу и транзиту из надлежности Инспекције за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност, 3. Поступање по хитном поступку ради спречавања настанка и отклањања штетних последица по живот и здравље људи и животну средину, 4. Поступање у случају нуклеарне или радиолошке ванредне ситуације, 5. Поступање у случају контаминације лица, радне и животне средине, 6. Поступање на спровођењу деконтаминације лица, радне и животне средине, 7. Поступање по актима Директората за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност Србије, 8. Поступање по достављеним пријавама и представкама од стране правних и физичких лица, 9. Поступање по достављеним Извештајима од стране овлашћених правних лица о извршеним мерењима ради процене нивоа излагања јонизујућим зрачењима професионално изложених лица, пацијената и становништва, 10. Поступање у случају безбедносног догађаја који укључује изворе зрачења и пратеће објекте.
Контролни инспекцијски надзори
Допунски инспекцијски надзори
Превентивно деловање и службене саветодавне посете
Координација послова са органима државне управе и локалне самоуправе са чијим делокругом су повезана питања из области радијационе и нуклеарне сигурности и безбедности
Сарадња са истражним и правосудним органима
Стручно усавршавање инспектора (обука, оспособавање, тренинзи, семинари, радионице, студијска путовања и др.)

Друге активности инспекције

Инспекција за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност ће активно учествовати и у осталим активностима везаним за рад Директората, пружаће стручну помоћ у области свог рада, радиће на изради подзаконских аката из области радијационе и нуклеарне сигурности и безбедности, учествоваће у раду радних тела и стручних комисија основаних од стране Директората, других државних органа и међународних организација.

У току 2024. године планиран је наставак припремних активности везаних за прелазак Инспекције на рад у дигиталној платформи е-Инспектор.

Израда законских, подзаконских и других аката:

У 2024. години планирана је израда и/или усвајање следећих докумената:

- Правилник о мерама за откривање и спречавање недозвољеног промета радиоактивних и нуклеарних материјала
- Правилник о вођењу евиденција о инспекцијском надзору
- Правилник о посебним елементима, односно критеријумима за процену ризика, учесталости вршења инспекцијског надзора на основу процене ризика и посебним

елементима плана инспекцијског надзора у области радијационе и нуклеарне сигурности и безбедности

- Процедура о поступању царинских службеника
- Процедура о поступању инспекције за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност.

Инспектори за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност ће такође активно учествовати и у изради других докумената и подзаконских аката у домену рада и надлежности Директората.

У току 2024. године инспектори ће учествовати на радионицама, курсевима, техничким састанцима и семинарима у организацији Међународне агенције за атомску енергију, Европске комисије и других националних и међународних организација

Број: 021-01-2/2024-02

Београд, 30. јануар 2024. године

ПРЕДСЕДНИЦА ОДБОРА

Маја Гојковић, дипл. правник

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I ПРАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ПРОПИСА

Правни основ за доношење овог прописа је члан 16. став 2. тачка 4) Закона о радијационој и нуклеарној сигурности и безбедности („Службени гласник РС”, бр. 95/18 и 10/19) и члан 15. тачка 5) Статута Директората за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност Србије.

II РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ПРОПИСА

Разлог за доношење овог прописа је обавеза Директората за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност Србије, прописана чланом 15. тачка 5) Статута Директората за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност Србије, којом је прописано да Одбор Директората за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност Србије усваја годишњи програм рада Директората за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност Србије.

III СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПРОПИСА

За спровођење овог прописа обезбеђена су средства у буџету Републике Србије.